

Dissabte, 19 de maig de 2012

**Segon Seminari “Comunicació i Art”
a Sant Cugat del Vallès**

Auditori de la Casa de Cultura (1a. planta)

Segon Seminari “Comunicació i Art” a Sant Cugat

Dissabte, 19 de maig de 2012

Auditori de la Casa de Cultura (Castellví, s.n., 1a. planta)

L'Associació Catalana d'Oratòria (ACO), en col·laboració amb DELTA gent activa, la participació de Firart de Sant Cugat, Canals, Galeria d'Art i el Reial Cercle Artístic de Barcelona, i amb el suport de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, organitzen aquest **Segon Seminari “Comunicació i Art” a Sant Cugat**.

L'èxit obtingut en el Primer Seminari, celebrat el 25 d'abril de 2009, ens ha esperonat a organitzar aquest Segon Seminari sobre “Comunicació i Art”. La finalitat d'aquest Seminari segueix essent, com ja ho va ser en el primer, donar a conèixer l'anàlisi de la comunicació a través de l'art del nostre país, per mitjà de quatre taules rodones en què els diversos ponents ens parlaran de la comunicació vinculada amb múltiples aspectes.

Ens plauria molt que, després de les intervencions dels ponents, contribuíssiu especialment, amb les vostres intervencions, en els col·loquis que òbviament se suscitaran.

Joan Panadès, President de l'Associació Catalana d'Oratòria

PROGRAMA

Presentadors: Sr. José Mª Sanmartín, Sr. Agustí Casals

Moderador: Sr. Joan Panadès

Matí

Recepció dels assistents

Paraules d'introducció a càrrec del Sr. Joan Panadès, president de l'ACO

TAULA DEMÒSTENES

Ponents: Sr. Josep Canals, Sr. Arcadi Oliveres, Sra. Imma Pueyo

TAULA CICERÓ

Ponents: Sr. Josep-Fèlix Bentz, Sr. Domènec Miquel, Sr. Lluís Sallés, Sr. Antoni Serés

Tarda

TAULA GÒRGIES

Ponents: Sr. Josep Batalla, Sr. Joan Gaya, Sra. Nati Muñoz-Espinalt, Sr. Ramon Ripoll

TAULA PROTÀGORES

Ponents: Sr. Miquel Lluís Muntané, Sr. Pep Pujol, Sr. Agustí Rodes, Sr. Joan Soler-Jové

Acte de cloenda i comiat dels assistents

Currículums dels ponents (per ordre alfabètic de cognoms)

JOSEP BATALLA I SAIGÍ

Nascut a Valls, el 19 d'abril de 1957, és arquitecte i exerceix la seva carrera a la mateixa ciutat de Valls (Alt Camp). Els seus edificis, escampats per la comarca, estan dotats de gran singularitat. Està postgraduat en FAIPAC (Formes d'Anàlisi i Intervenció en el Patrimoni Construït) per la Universitat Politècnica de Catalunya. Deixeble de Carles M. Espinalt, és vicepresident de l'Associació de Practicants de la Psicoestètica.

Josep Batalla teoritza, a través de conferències, sobre Psicoestètica i Arquitectura, com ara: *L'arquitectura singularitzadora d'una ciutat*; *Els tergiversats camins de la Història*; *Un vestit anomenat Arquitectura*; *La interpretació d'una nació a través dels seus edificis*; *El Modernisme*; *Catalunya, una nació, una arquitectura*; *Antoni Gaudí i la fermesa de caràcter*; *Dos caps: Antoni Gaudí i Carles M. Espinalt*; *La cuina, lloc motor de la llar*; *Arquitectura, moda i modernitat*; *Simbologia nacional*; *La ciutat i l'urbanisme: una visió psicoestètica*; *Cap on va la figura de l'arquitecte?*; *Autoestima i autoodi, o Complex EE*. És col·laborador de la revista *Cultura*, coautor dels llibres: *Homenatge a Carles M. Espinalt*; *El fòrum de les mentides*; *El túnel de la por (Quan el Tren d'Alta Velocitat forada Barcelona)*; *Premi Carles M. Espinalt*, i col·laborador en el de *Jujol a Vallmoll*. Batalla investiga els estils arquitectònics i els homes que els han fet possibles i que han deixat petjada al món des de Catalunya.

JOSEP-FÈLIX BENTZ I OLIVER

Nascut a Barcelona el 3 de maig de 1965, és un dels principals actius catalans en Crítica d'Art i curadors de Museus.

Licenciat en Història de l'art per la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona. 1983-1988, realitzà la seva tesi doctoral sobre la vida, obra i l'època de l'artista català Joan Abelló i Prat. També és diplomad com a Perit i Taxador en l'especialitat d'obres d'art, concedit pel Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya, i té l'especialització en la Restauració del paper realitzada a l'Escola d'Arts i Oficis de la Diputació de Barcelona.

És director de l'*Europa Museum Schengen* de Luxemburg; president del Reial Cercle Artístic de Barcelona; director-fundador de *SleuvenBentz Fine Art LLC*, *Chicago*, a Barcelona; curador, assessor i expertitzador de la Fundació Municipal Joan Abelló; curador-fundador de *TaxArt*, Gabinet de peritació i taxació d'objectes artístics i antiguitats; director-fundador de *ServiArt*, Centre d'investigació i assessorament d'obres d'art; i encara, de *Global Fini Art Barcelona*, dedicada a l'art contemporani actual, en diverses de les quals exerceix també el càrrec d'assessor, com en el Museu del Reial Cercle Artístic-Col·lecció Salvador Dalí, entre d'altres.

És membre del Grup Tècnic Associació Professional dels Conservadors-Restauradors de Catalunya, de l'Il·ltre Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, d'ACCA Associació Catalana de Crítics d'Art, d'AICA Associació Internacional de Crítics d'Art, i *Advisory Director of the Matt Lamb Chicago Peace Museum*. Té la Medalla d'Or del Reial Cercle Artístic de Barcelona, per la coordinació i

programació dels actes amb motiu de la celebració del 125è aniversari d'aquesta entitat.

És Diplomat com a Membre d'Honor en Belles Arts per l'Institut de Artes y Humanidades de la Universitat Internacional de Moctezuma, Mèxic. Té també el guardó Palmes d'Or concedit a Brussel·les per l'Associació belgo-hispànica en reconeixement de la trajectòria professional en la tasca de promoció de la cultura i les arts plàstiques, així com en la de recuperació del patrimoni cultural. Té el Diploma i Guardó del Conselh Generau d'Aran per la col·laboració i organització del Ièr. Amàs Artistes Internacionaus –Primera trobada d'Artistes Internacionals– celebrat a Vielha. I encara, el Diploma concedit per la Galeria d'Art *Espace Berger* de Luchon (França).

JOSEP CANALS I GUAL

És un conegut galerista de la ciutat.

Nascut a Sant Cugat del Vallès, ha estat sempre vinculat a la vida social i cultural de la ciutat.

És Llicenciat en Belles Arts per la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona.

Té publicats dos llibres: *Royo a Miró* i *L'Art del segle XX a Sant Cugat*.

Entre les seves activitats a la ciutat de Sant Cugat, cal destacar que l'any 1965 va crear el *Concurs de pintura ràpida de Sant Cugat*, i l'entitat "*Estudi d'Art*".

L'any 1968 creà l'Escola d'Art de Sant Cugat, que actualment és municipal.

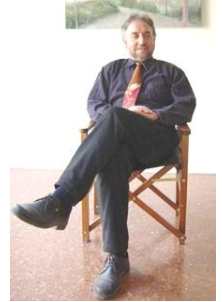
El 1972 creà l'eslògan "Sant Cugat, terra d'artistes".

El 1973 obrí la primera galeria d'art professional de Sant Cugat, galeria que continua dirigint fins avui.

L'any 1977 creà la *Biennal d'Art Contemporani Català*, que és la més antiga de Catalunya, i és itinerant per Catalunya i el Principat d'Andorra, Biennal que continua dirigint actualment.

També cal destacar que durant més de 20 anys es dedicà a la pedagogia de l'art.

Actualment, és el secretari de l'associació "*(art)catalunya*", de galeries d'art contemporani.

JOAN GAYA I BELTRAN

Nascut l'any 1948 a Barcelona, resideix a Valldoreix (Sant Cugat del Vallès).

Llicenciat en Química, especialista en Bioquímica Clínica, ha treballat a l'Hospital Clínic de Barcelona, on fou cap del Laboratori Automatitzat.

Ha col·laborat en més de 80 treballs científics en els camps de la bioquímica, hepatologia i nefrologia, publicats en revistes nacionals i internacionals, i ha donat nombroses conferències en congressos també nacionals i internacionals. És membre de nombroses associacions científiques.

També ha estat regidor de l'Ajuntament de Sant Cugat entre els anys 1987 i 1999, i vocal de l'Entitat Municipal de Valldoreix, del 1985 al 1991 i del 2004 al 2011, havent estat portaveu en temes d'urbanisme i hisenda municipal, i és expert en participació ciutadana.

És membre de diverses entitats ciutadanes, del Patronat de la Universitat de la Pau de Sant Cugat i del Patronat de la Fundació Sant Cugat, de la qual n'ha estat president. Fou president del 1r. Congrés de la Ciutat de Sant Cugat del Vallès (1999).

Ha donat conferències sobre art, ciència i política, convidat per associacions diverses.

DOMÈNEC MIQUEL I SERRA

Nascut a Sabadell, encara que de família santcugatenca, va estudiar Arqueologia i Història moderna a la Universitat de Barcelona (UB), on també ha exercit de docent d'Història econòmica. També ha estat professor d'Història de la ciència i de la tècnica a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPF). Com a arqueòleg ha col·laborat en múltiples campanyes d'excavació, a Catalunya i al País Valencià.

Dins el món dels museus ha realitzat nombrosos projectes museològics i museogràfics, i n'ha comissariat exposicions. Ha estat membre del Consell Assessor de Museus de la Generalitat i coordinador de la Comissió Tècnica de Museus locals.

Com a historiador ha treballat en els camps de la història econòmica i de la ciència, així com en temes locals, amb una cinquantena d'articles publicats, i ha participat en quasi igual nombre de congressos i d'altres reunions.

Actualment és membre del Consell de Cultura de Sant Cugat, del Consell Consultiu del Parc de Collserola, director de la revista *Gausac* i president de la Fundació Sant Cugat.

MIQUEL-LLUÍS MUNTANÉ I SICART

Nascut a Barcelona l'any 1956, és sociòleg, escriptor i traductor.

La seva formació ha estat gairebé tan àmplia i diversa com les activitats a les quals s'ha dedicat: professor d'ensenyament secundari –llengua i literatura catalana–, musicòleg, sociòleg, locutor de ràdio, publicitari, periodista, activitats editorials... Però tots aquests camins no l'han apartat de la seva vocació literària, sinó que l'hi han anat conduint, cada cop d'una manera més precisa. També s'ha dedicat professionalment a la gestió cultural –col·laborà durant sis anys amb el Departament de Cultura de la Generalitat en qualitat de documentalista–.

Vinculat de ben jove a activitats de caràcter associatiu, ha ocupat diversos càrrecs directius, ha fet conferències sobre temes relacionats amb l'associacionisme i ha intervingut en congressos i seminaris al voltant d'aquests temes.

Un dels aspectes més significatius de la seva personalitat és la participació en el món de l'associacionisme cultural. Patró, directiu o assessor en diverses fundacions i associacions culturals, ha estat president de la Federació Catalana d'Associacions UNESCO, i ho és de l'Associació de Crítics i Comentaristes Musicals en Llengua Catalana. També és patró de la Fundació Miquel Arimany i membre del Consell de la Cultura de Barcelona, i fou vicepresident de la Penya Joan Santamaria, Agrupació per al Foment de la Cultura Catalana.

És soci de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC), i col·laborador habitual en diversos mitjans de comunicació –escrits i audiovisuals–, com *Cultura*, *Catalònia*, *Avui*, *El 9 Nou*, *El Temps*, *Revista de Catalunya*, *Serra d'Or* i *Caràcters*, i les emissores Ràdio Nacional d'Espanya a Barcelona, Catalunya Cultura i Onda Rambla.

Fou l'impulsor, editor i director de la revista especialitzada en poesia *Saba Poètica*, fundada l'any 1980, que arribà als trenta números el 1992, en què deixà d'existir.

Intel·lectual polifacètic, sovint s'ha declarat "corredor de fons", més partidari de l'elaboració d'una obra consistent que no pas de la recerca de l'èxit immediat. S'estima especial-

ment la poesia de Màrius Torres, els contes de Txèkhov, el jazz, la música barroca, la pintura de Joan Ponç i el cinema de Visconti.

La seva obra publicada, que des de 1980 engloba vint-i-un llibres, inclou poesia, novel·la, narrativa breu, teatre, crítica literària o assaig, biografia, dietaris i reculls d'articles. Ha realitzat també un parell de traduccions del francès, en col·laboració amb Júlia Ferrer (*Tots els matins del món*, de Pascal Quignard i *Les nits salvatges*, de Cyril Collard). Entre 1988 i 1992 va ser traductor de l'edició catalana de la revista *El Correu* de la UNESCO.

NATI MUÑOZ-ESPINALT

És presidenta de l'Associació de Practicants de la Psicoestètica "Carles Muñoz Espinalt", conferenciant, consellera Psicoestètica personal, professora de Psicoestètica, historiadora de les modes i els costums.

Autora de l'assaig *La despersonalización de la imagen humana desde la infancia*, i coautora dels llibres següents:

- *Psicoestética del líder político*, amb el tema: "La mesa y los líderes políticos".
- *La imatge d'un Estat*, amb el tema: "Formes d'identificar-se amb la bandera".
- *Serà l'any 1992 l'any de la Independència de Catalunya?*, amb el tema: "La fe en nosaltres mateixos".

Ha editat de nou els llibres de Carles Muñoz Espinalt:

- *Frases motivacionals* (Edicions C)
- *Homenatge a Carles Muñoz Espinalt* (Muñoz Espinalt Edicions)
- *Lo que dice tu cara* (Muñoz Espinalt Edicions)
- *Recull d'escrits* (Muñoz Espinalt Edicions)
- *Psicotecnia* (Duxelm)
- *El sentido de los sueños* (Duxelm)
- *Psicología del éxito* (Duxelm)

Actualment està preparant la reedició de:

- *Obra escrita*
- *La personalidad*
- *Reeducación del carácter*

ARCADI OLIVERES I BOADELLA

Va néixer a Barcelona l'any 1945. Estudià Ciències Econòmiques a la Universitat de Barcelona (UB) i n'obtingué el títol de llicenciat l'any 1968. Des de 1966 s'implicà molt activament en les assemblees clandestines del Sindicat Democràtic d'Estudiants, i participà en la famosa "caputxinada", assemblea clandestina d'estudiants celebrada a l'església dels Caputxins de Sarrià, sota el setge policial. El maig de 1968 fou processat pel Tribunal d'Ordre Públic i jutjat per reunió clandestina, però absolt gràcies als informes favorables del degà de la Facultat d'Economia i la defensa de l'advocat Francesc Casares.

En el període dels anys 70 s'implicà en diverses activitats en favor de la democràcia i l'autogovern de Catalunya. Per exemple, va participar a l'Assemblea de Catalunya, i fou militant de Cristians pel Socialisme, però la seva activitat més destacada en aquests anys és, sens dubte, la militància a Pax Christi, organització internacional catòlica dedi-

cada a la promoció de la cultura de la pau i la reconciliació entre els pobles, de la qual va ser copresident en l'àmbit de Catalunya. Un altre fet destacat fou, l'estiu de 1976, l'organització de diverses marxes ciutadanes (Marxa per la Llibertat) per tot Catalunya, reclamant "Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia". En una d'aquestes marxes –prohibides pel govern– fou detingut per la Guàrdia Civil a la Sènia, i passà 72 hores a la garjola. L'any 1977 participà en la creació de l'Associació Catalana de Solidaritat i Ajut al Refugiat (ACSR), de la qual encara és membre actiu.

Treballà a l'Institut Víctor Seix de Polemologia, fins que el 1980 començà a exercir com a professor d'economia a l'Escola d'Estudis Empresarials de Sabadell (UAB), i encara continua treballant com a docent en aquesta universitat. L'any 1993 va obtenir el títol de Doctor, amb una tesi sobre el "cicle de l'economia de la defensa" (és a dir, la despesa pública militar i la indústria d'armaments). Va guanyar una plaça com a professor titular del seu Dept. d'Economia Aplicada i va impartir classes majoritàriament a la Facultat de Ciències Polítiques, a més d'altres centres de la mateixa universitat.

L'any 1981 va començar a militar a Justícia i Pau, entitat cristiana de la diòcesi de Barcelona, des d'on realitza bona part de les seves activitats i dedica les seves energies en favor dels drets humans, la pau, la justícia social i el desenvolupament. El desembre de 2001 en va ser elegit president, càrrec que manté a l'actualitat. Durant els anys 1986 a 1999 va ser també vicepresident i després president (1999-2003) de la Comissió General de Justícia i Pau d'Espanya, entitat que aplega totes les comissions i associacions espanyoles de Justícia i Pau.

S'ha destacat especialment en la denúncia del deute extern dels països més pobres, en la divulgació de les xifres de la fam, en la denúncia del subdesenvolupament, de la desigualtat, de les injustes relacions econòmiques Nord-Sud, de la guerra, del militarisme, de la recerca militar i de la despesa militar; en l'exigència d'incrementar l'ajut al desenvolupament, en favor del desarmament, del reconeixement de l'objecció de consciència al servei militar i a la despesa militar, en favor de la promoció del consum responsable, la banca ètica i les formes d'economia solidària, etc.

Concretament, algunes activitats destacades han estat la seva activa implicació en la constitució de la Universitat Internacional de la Pau de Sant Cugat (1984), de la qual és president; en la campanya de Justícia i Pau "Catalunya Solidària" (1985); i en la introducció a Espanya de les Brigades Internacionals de Pau (1987). També destaca el seu paper com a cofundador de la Xarxa Europea Contra el Comerç d'Armes (1984 i 1987), en les mobilitzacions contra la primera guerra del Golf (1991), en la gran campanya en favor de la cancel·lació del deute extern (1999), en la promoció de la banca ètica a Catalunya i de la plataforma Finançament Ètic i Solidari (FETS) el 1999, o en les mobilitzacions contra la guerra de l'Iraq (2003).

Durant les tancades d'immigrants a diverses esglésies de Barcelona de l'any 2001 va fer, amb altres persones, un important paper com a mediador entre els col·lectius d'immigrants i l'Administració.

En els últims anys, el seu activisme s'ha incrementat de forma exponencial. A més d'impulsar el treball de les organitzacions que presideix, el seu ritme de conferències per tot Catalunya i també a fora, s'ha multiplicat a gairebé tres conferències diàries, a més d'intervencions als mitjans de comunicació, en entrevistes, tertúlies, etc. Ha impartit conferències pràcticament en totes les comarques catalanes i en una llarga llista de poblacions importants espanyoles. També n'ha impartit a bona part d'Europa, d'Amèrica i a Palestina. Ha participat com a professor de cursos coorganitzats per universitats catalanes a Centramèrica i Amèrica del Sud. Ha estat o és convidat habitual en programes de Catalunya Ràdio, Catalunya Informació, COM Ràdio, Ràdio-4, Ona Catalana, Ràdio Sant Cugat, Ràdio Estel, Audio Vídeo Misión Radio.

De l'any 2001 fins al 2007 va presidir la Federació Catalana d'ONG per la Pau, entitat que aplega prop de vint ONG catalanes dedicades a la defensa i promoció dels valors de la

cultura de la pau i la no violència. L'any 2004 fou elegit president de la Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes (FOCIR) que promou la presència internacional d'entitats catalanes, responsabilitat que va exercir fins al 2008. També l'any 2004 va ser nomenat per l'alcalde de Barcelona, membre del Consell de la Ciutat de Barcelona.

L'any 2005 va ser elegit president del Consell Català de Foment de la Pau, organisme assessor de la Generalitat de Catalunya, i membre del Comitè d'experts del programa per a la creació de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP). També l'any 2005 va ser reelegit president de la plataforma d'entitats Finançament Ètic i Solidari (FETS), des d'on intenta que es creï o s'instal·li a Catalunya una banca ètica. Després de la creació de l'ICIP, el 2008 va ser escollit membre de la seva Junta de Govern.

Ha participat i impartit conferències en diverses edicions del Fòrum Social Mundial, a Bombai, Porto Alegre, Bamako, Nairobi, Belem i Dakar, del Fòrum Social de la Mediterrània, a Barcelona (2005) i del Fòrum Social Català (2008).

L'any 2011 desplega una extraordinària activitat amb motiu de les mobilitzacions del col·lectiu "indignats", tot impartint desenes de conferències en les diverses places públiques i altres llocs on hi hagué acampades ciutadanes i oferint innumerables entrevistes a mitjans de comunicació en relació amb aquest important moviment ciutadà.

Tota aquesta activitat la fa compaginant-la amb la docència, que integra en la seva tasca militant, com a professor del Departament d'Economia Aplicada de la UAB i professor de diversos doctorats, màsters o cursos de postgrau de diferents universitats (de Barcelona, Politècnica de Catalunya, de Lleida, de Girona, Institut Sant Fructuós de Tarragona, Universitat de València i Universitat de Castelló), a més de cursos en moltes universitats d'estiu.

Ha rebut 10 premis de caràcter prou divers, i és autor o coautor de 9 llibres de temàtica política, econòmica i social. Ha estat col·laborador regular de les revistes *Canigó* i *Serra d'Or*, del *Diari de la Pau* i el *Diari de Sant Cugat*, col·laborador periòdic del diari *Avui*, i ha participat en més de 60 llibres i publicacions diverses.

L'any passat es va començar a realitzar una pel·lícula que tracta de la seva vida i missatge – promoguda per Justícia i Pau i la productora Únicamente Severo–, que és previst que s'estreni aquest mateix 2012.

JOAN PANADÈS I MUÑOZ

Joan Panadès és natural de Montesquiu (Osona).

Va cursar estudis de Sociologia, a ISPA (La Sorbonne), i d'Economia, a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials de Barcelona. Diplomàtic en Relacions Públiques, les exercí professionalment, des de 1983 fins a 1994, en una empresa multinacional. Està en possessió dels títols d'ATS, de Mestre, de Perit Industrial i d'Enginyer Tèxtil, i és també Diplomàtic en Presentació de Ràdio i TV per l'escola EMIC (Universitat de Girona).

Ha estat secretari general del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Catalunya durant 10 anys. Com a periodista tècnic fou també secretari de l'Asociación Española de la Prensa Técnica, durant el període 1965-1975, en què representà Espanya amb ponències en els Congressos Internacionals de la Premsa Periòdica, de París, Roma i Venècia.

També col·laborà en importants revistes del país, com *Ingeniería Textil*, *Técnica Textil*, *Industria Textil* i *Química Textil*, durant el període 1965-1979.

Des de l'any 1969 fins al 1972 fou alumne d'interpretació de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, mentre Ricard Salvat n'era director.

Diplomat per l'Escola Regional de Radiofonisme CAR, de *Radio Juventud* (D.G. del Ministerio de Trabajo), en fou locutor des de 1972, i informador i guionista des de 1974. Durant tot un lustre va col·laborar amb el professor Lafuerza quan va tornar d'Amèrica, amb el qual va ensenyar oratòria, però fou a partir de 1972 quan va iniciar els seus propis cursos itinerants.

El 1980 establí el Cercle de Comunicació "Paraula Magna", gabinet on va impartir amb regularitat el curs de Tècniques d'Expressió Oral fins a l'octubre de 1994, en què fundà INSTECO (Institut de Tècniques de la Comunicació Oral), i inicià aquestes noves tècniques al nostre país.

Joan Panadès ha impartit més de 50 seminaris i cursos diversos, i ha donat un gran nombre de conferències per tot el país.

Ha escrit articles sobre Comunicació, en diverses revistes i publicacions, com el *Cartulari d'Història medieval de Catalunya, Mundo, Nueva Estética, Els Quatre Gats* (Diari-menú), etc.

IMMA PUEYO I MASI

Natural d'un petit poblet de la Franja de Ponent, però resident a Sant Cugat des de ben menuda, és Llicenciada en Història per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Entre les seves relacions acadèmiques i artístiques consten: estudis a la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona; estudià aquarel·la amb Josep Martínez Lozano; assistí als cursos de pintura a l'Escola d'Art de Sant Cugat; és professora d'Història de l'Art; és membre de l'Associació d'Aquarellistes de Catalunya, així com presidenta de Firart, Associació d'Artistes de Sant Cugat; i encara, és comentarista i crítica d'art.

Ha dut a terme exposicions individuals, com: l'any 1993, a la Sala Toc de Vilanova i la Geltrú; el 1994, exposició d'aquarel·les a les sales de la Fundació La Caixa de Figueres i de Girona, exposició de pintures al C.E. de Valldoreix i a la capella de Sant Pelegrí del Museu de Vilafranca del Penedès; el 1995, exposició d'aquarel·les al Deutsche Bank de Sant Cugat; el 1996, també exposició d'aquarel·les a la sala del Club Les Pedritxes de Matadepera; el 1997, més aquarel·les al Club Esportiu de Valldoreix; el 1999, més pintures al C.E. de Valldoreix; el 2006, "Paisatges urbans" a la Galeria Pou d'Art de Sant Cugat; el 2007, "Visions urbanes" dins el Cicle d'Artistes de Sant Cugat, a la Casa de Cultura; i el 2008, "Poblaments" a la mateixa Galeria Pou d'Art abans esmentada.

PEP PUJOL I RICART

És fotògraf i fill de Guissona, on va iniciar la seva carrera autodidacta. Està fincat a Sant Cugat des de l'inici dels anys 80 del segle passat.

Tot investigant el llenguatge poètic del color en la fotografia ha creat molts treballs que ha exposat en nombroses ocasions. Pensa la fotografia com l'escriptura amb llum, i els seus projectes fotogràfics, fruit d'una profunda reflexió, sempre van acompanyats de texts que reflecteixen les seves vivències íntimes al llarg del procés creatiu. El seu amor per la poesia i per la pintura, l'inspira i omple de referències les seves obres.

Al llarg de la seva llarga carrera professional, ha treballat les modalitats de reportatge social, familiar, retrat d'estudi, arquitectura, espectacle, moda i editorial. Tot sovint es qualifica com a retratista, i sap captar, tant en color com en blanc i negre, l'ànima dels seus personatges.

Les seves fotos presenten la bellesa de l'entorn immediat i quotidià. El miracle de la vida viscuda dia a dia, sense estridències, sense exotismes, però amb plenitud. Els objectes quotidians, els paisatges que ens envolten, la gent del barri, són l'objectiu de la seva mirada i apareixen en la seva obra amb un aire fresc i rialler.

Bon comunicador, li agrada transmetre la seva visió de "l'Art de la Fotografia" tot impartint cursos, seminaris i conferències. En les seves col·laboracions amb la premsa local fa de cronista del Sant Cugat més popular.

RAMON RIPOLL I ARCARONS

Nascut a Barcelona, en acabar el batxillerat als Salesians d'Horta, ingressà a la Universitat i es va llicenciar en Filosofia i Lletres (especialitat de Filologia Semítica) i Dret, professió aquesta que mai no ha exercit. Molt posteriorment obtingué també la llicenciatura en Filologia de Llengua Castellana i va estudiar dos cursos de Doctorat d'aquesta especialitat. Té també el Certificat de Català.

Ha treballat sempre en allò que li ha agradat: la docència i editorials (va ser Director Literari de l'editorial Ramón Sopena). Durant 30 anys ha estat director d'un col·legi on impartia classes de llengua, literatura i, principalment, llatí i grec. Als darrers 20 anys ha donat Lingüística General a la Universitat Central. Ha estat membre de la *Sociedad Española de Lingüística*, de l'*Asociación de Historia de la Lengua Espanyola*, i de la Junta Mundial dels Salesians com a representant d'Espanya. També ha donat conferències arreu de l'estat espanyol i a Lugano (Suïssa), Roma, Mèxic, Perú i Panamà.

Actualment, a més de ser Soci d'Honor de l'Ateneu Barcelonès, pertany a distintes tertúlies literàries com: Casa València, el Cor de l'Art, d'on és secretari general, i Amics de la Poesia del Casc Antic, on col·labora en una revista a més de ser-ne el vicepresident.

AGUSTÍ RODES I CATALÀ

Agustí Rodes és nat a Barcelona l'any 1936. El seu caràcter fortament tenaç i extravertit el va dur, ben aviat, a assolir diverses responsabilitats com a líder juvenil dins d'organitzacions cristianes. Cursà estudis musicals i teològics. Als vint-i-tres anys, es féu càrrec del negoci familiar de fabricant d'instruments musicals de teclat.

Al llarg de la seva vida ha estat un innovador en diverses àrees, com música, ràdio i periodisme. És escriptor i editor. Té editats més de vint llibres de temàtica diversa, així com mètodes per aprendre música, curs de ràdio català-anglès, i curs de formació professional de ràdio.

Darrerament es dedica a la seva gran passió: la recerca històrica de Catalunya, de la qual té escrits sis llibres: *Un tast d'història de Catalunya I*, *Un tast d'història de Catalunya II*, *Mites i llegendes de la Catalunya medieval*, *Els fundadors del FC Barcelona*, les primeres i úniques biografies existents de *Joan Gamper (Una història de desamor)*, i *Una vida entregada al FC Barcelona* i també de *Joan Rosembach* (prevere i tipògraf català d'origen alemany, el més gran impressor del segle XVI i pare de la indústria editorial cata-

lana, autor del *Vocabolari molt profitos per aprendre Lo Catalan Alamany y lo Alamany Catalan* –Perpinyà, 1502-).

Actualment s'ocupa també d'imprimir una col·lecció de llibres de butxaca de temàtica actual sota el lema 'la resposta bíblica': *Avortament, suïcidi i eutanàsia; El bateig; L'homosexualitat; S.O.S., em faig adult* (dedicat al desenvolupament de la joventut); *Casat, divorciat i...; La migració; La família; Jesús el psicòleg*. I continua escrivint...

Del seu pensament podem citar l'opinió que té –pels estudis que n'ha fet– sobre la 1a. república, per exemple: "De la primera república catalana, la proclamada l'any 1640, se'n parla ben poc, per no dir gens, ni forma part dels esdeveniments remarcables de la història de Catalunya. Per què? És que hi ha quelcom vergonyós que cal amagar? No, tot al contrari! El motiu potser el podem trobar en què els nostres escriptors romàntics del segle XIX, veient com els anava als liberals i republicans espanyols, la van ocultar per si de cas no els toqués el rebre. Els arguments que llavors feien servir els ideòlegs republicans, especialment el gran Gaspar Sala i Berart, són exactament vàlids gairebé tres segles després. Catalunya té els mateixos problemes que llavors, però no té, avui per avui, homes disposats a liderar el poble català amb la fermesa i valentia d'aquells patriotes per dur-nos a una veritable *república lliure catalana*."

LLUÍS SALLÉS DIEGO

Nascut a Sant Cugat, l'any 1968, es graduà en Disseny gràfic a l'Escola Massana de Barcelona (1986-91).

És dissenyador gràfic, docent i investigador, amb 26 anys de trajectòria professional. *Brand Manager* en l'actualitat, és consultor en identitat, imatge i estratègia de marca, i ha treballat per a marques com Panama Jack, Seat, Lluís Genero, PoloandCo, Baylina, Grisby, Calvin Klein (Grup Coty), Ajuntament de Barcelona, Lacer, Novartis, Gratacós, 080 Barcelona Fashion is everywhere, Fira de Barcelona i Convers All Star, entre d'altres.

Les seves d'interès són el *branding*, la comunicació, el disseny d'indumentària, el disseny de modes, el disseny gràfic, la il·lustració, el màrqueting i la publicitat.

És soci fundador de Bomb, Estrategues de marca.

La seva obra ha estat exposada individualment a Vicious-Sala Den Haag, Sabadell (1988) i al Cercle Condal i Recreatiu, Barcelona (1989), i des de 1987 al 2006 ha participat en 6 exposicions col·lectives i fou seleccionat en un certamen de pintura de petit format, l'any 2006.

Fou director d'Art a *La Revista de Arquitectura* (1989-93), i té publicat el llibre *Condenados a entenderse*, relatiu al projecte i la seva relació amb clients i proveïdors i els equips que forma.

Ha impartit classes a IDEC Ensenyament Continuat de la UPF, AITEX Institut Tecnològic Tèxtil, i IED Institut Europeu de Disseny. Actualment és professor a Elisava, Escola Superior de Disseny i Enginyeria, i també és cap d'estudis a l'Escola d'Art i Disseny de Sant Cugat.

ANTONI SERÉS I FIGUERAS

Nascut a Alpicat (Segrià) –tocant a Lleida-, l'any 1960, és metge uròleg i artista plàstic.

Es formà en dibuix i pintura amb el Mestre Tamarit. Quan arribà a Barcelona pel motiu d'haver de cursar els seus estudis de Medicina a l'Hospital Clínic de Barcelona, va seguir la seva formació en dibuix anatòmic amb el Mestre Alemany.

Té els Premis Terraferma de dibuix, de Lleida, dels anys 1970, 1972 i 1973.

Ha format part d'exposicions col·lectives: a Lleida, l'any 1975; a Barcelona, de dibuix anatòmic-quirúrgic a l'Hospital Clínic, el 1981; a la Sala Aribau de Barcelona, el 1991; a Hipersalud de Barcelona, el 2004; a Trazos Art Gallery de Lleida, a la Sala Santial de Barcelona, el 2008; i al Reial Cercle Artístic de Barcelona, l'any 2009.

Ha realitzat exposicions individuals: l'any 1980, al Departament d'Anatomia Humana de l'Hospital Clínic de Barcelona; el 1983, de dibuix anatòmic-quirúrgic, a l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau de Barcelona; el 1990, de pintura, a la Galeria Cova del Drac de Barcelona; el 1994, a la Galeria Còrsega/Aribau de Barcelona; el 2002, a la Galeria Concepció Arenal de Madrid; i el 2009, a la Galeria Mati Roca de Mèrida (Mèxic), i a la National Gallery de Doha (Katar).

Ha il·lustrat llibres i revistes de medicina, a Barcelona (1983-1989), i de premsa científica i cosmètica (1989-1994). També ha fet il·lustracions científico-mèdiques de disseny gràfic, per a les editorials barcelonines Salvat Editores (1990) i Edikamed (1991), així com il·lustracions i disseny gràfic per a la indústria cosmètica internacional, des de 1992 fins al 2001.

Ha format part també del Fons d'art de la Galeria Àmbit de Barcelona, l'any 2007, i de les Fires d'art independent dels anys 2007 i 2008, a Lleida i a Madrid (FAIM), i també del 2008, a Cancun (Mèxic) (Artwordvision).

Té obra permanent en diverses galeries i col·leccions particulars de Barcelona, Madrid, Saragossa, Alacant i Lleida, i ha dut a terme col·laboracions de disseny artístic i com a redactor de la revista *Llei d'art*.

Enguany té previstes, encara, exposicions a la Bienale Florence de Florència (Itàlia), i individuals a Lleida, Barcelona i Madrid.

JOAN SOLER-JOVÉ

Nasqué a Barcelona, l'any 1934.

Gran cronista gràfic del circ en totes les seves especialitats i, sobretot, del pallasso Charlie Rivel al qual ha dedicat bona part de les seves creacions, Joan Soler-Jové renuncià a l'aquarel·la i a la pintura a l'oli que practicà en els seus començaments artístics per dedicar-se íntegrament al dibuix. La seva voluntat és reduir al màxim el traç i trobar aquelles línies bàsiques que aixequen sobre el paper la vida amb què connecten uns personatges que, aparentment, només llueixen les seves habilitats davant d'un públic que paga per veure'ls i que, si ho fan bé, s'entusiasma en els aplaudiments.

Fill del pintor Ramon Soler i Liró, membre del grup Nou Ambient, Joan Soler-Jové va aprendre a dibuixar amb el seu pare i per poc temps fou alumne de Llotja. Practicà del natural al Cercle Artístic de Sant Lluc i també aprofità cada moment per captar personatges i escenes de carrer. Amb antecedents circencs familiars –l'avi patern i el germà d'aquest havien actuat com a acróbates afeccionats amb el nom artístic de *Soler Frè-*

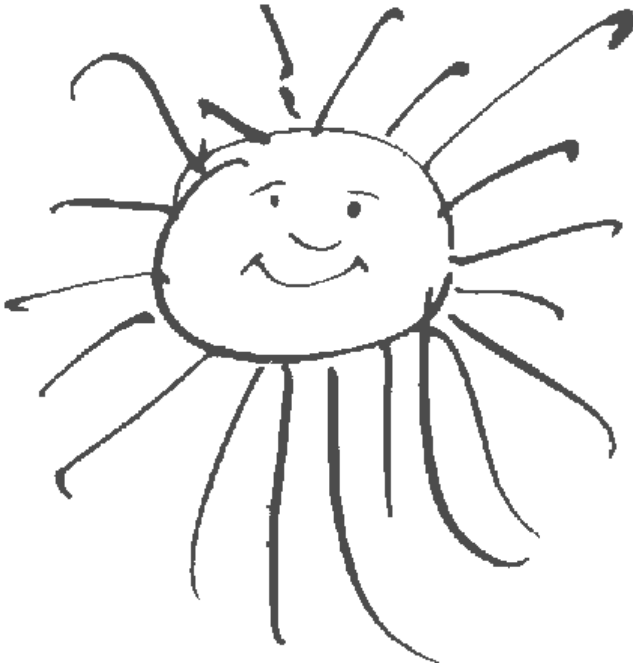

res— des de molt petit sentí l'afany de seguir les funcions que es representaven al ja desaparegut Olímpia i als circs ambulants que passaven per Barcelona. Anys després, juntament amb Ramon Noé i Pilar Leita, va promoure un primer Saló del Circ que va tenir una vida curta i amb el qual celebraren exposicions a Barcelona, Mataró, Figueres i Ciutat de Mallorca.

Fou becat l'any 1952 per l'Ajuntament de Barcelona per anar a pintar i dibuixar a Madrid, i també va rebre l'any 1962 una beca del Cercle Maillol per desplaçar-se a París. Captà amb gran propietat i sentit del ritme paisatges i escenes urbanes de diversos llocs en els seus desplaçaments per Espanya i per diversos països europeus, que després exposà amb èxit. Amb aquest motiu l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat li encarregà cent dibuixos a gran format sobre els carrers i les places de la ciutat que ara, conservats al museu d'art hospitalenc, són bon testimoni d'un recent i ja passat ambient urbà.

Resident a Mallorca i a Eivissa els anys de creixement turístic, Joan Soler-Jové captà els ambients del jovent que, procedent de nacions molt diverses buscava a les illes uns espais de llibertat. Des del 1985 viu a Sitges, i l'any 1995 el van nomenar acadèmic de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi. Ha celebrat prop de cent cinquanta exposicions, il·lustrat llibres, i prestigioses revistes internacionals sobre el circ han elogiat la seva obra. En aquest aspecte és un dels dibuixants més admirats pels artistes i seguidors del circ.

(Del llibre de Josep M. Cadena, *El dibuix a Catalunya*)

Demòstenes de Peània

Demòstenes de Peània (*Demosthenes*, Δημοσθένης) fou un orador i home d'estat atenc, fill de Demòstenes. Dionís d'Halicarnàs diu que va néixer el 382 aC, i Gneu Gel·li diu que fou el 355 aC. A la "Vida dels deu oradors" es diu que va néixer a l'arcontat de Dexeiteu, que fou el 385 aC. La data més probable és entre el 385 aC i el 383 aC.

A la mort del seu pare, que va deixar vídua (la filla de Giló) i dos fills, tenia uns 7 anys i la seva germana només 5 anys. La custòdia va correspondre per desig patern a Afobe (*Aphobus*) fill de la seva germana, a Demofó, fill del seu germà, i a un vell amic de nom Terípides. La condició era que la vídua s'havia de casar amb Afobe, Demofó amb la filla (quan arribés a l'edat) i el tercer havia de tenir cura de Demòstenes fins que fos major d'edat. Els tres no van complir l'encàrrec i de fet es van apoderar de l'herència que pujava a uns 14 talents.

Quan Demòstenes va arribar a la majoria d'edat l'herència s'havia reduït a una dotzena part. La seva educació no fou prou bona, ja que els custodis no volien pagar els mestres. Però sembla que fou educat en oratòria per Iseu de Calcis, el més eminent dels mestres d'oratòria de l'època.

En arribar a la majoria d'edat Demòstenes va cridar els custodis perquè li expliquessin els comptes del llegat (366 aC), cosa que van estar demorant durant dos anys. Durant aquest temps la causa fou investigada pels "dietetes" (*diaetaeae*) que van dictar sentències parcials a favor de Demòstenes; al tercer any a l'arcontat de Timòcrates (364 aC) va llençar l'acusació formal contra Afobe i es va reservar els drets contra els altres dos; Afobe fou condemnat a una multa de 10 talents. En les accions d'aquest temps, per la seva constitució física va rebre el renom de *Βάταλος* (jove delicat).

Després es va enfrontar a Mídiés, que havia donat suport a Afobe. La lluita va començar el 361 aC quan Mídiés va entrar a casa de Demòstenes i el va insultar. Demòstenes va seguir contra ell l'acció de *κακηγορία*, i Mídiés fou condemnat però no va complir la condemna imposada i la va demorar per uns anys, durant els quals l'enfrontament va seguir, fins que Demòstenes va retirar l'acusació a canvi d'un pagament menor però que implicava reconèixer la culpa (353 aC).

El 356 aC va deixar els discursos privats (al menys en part) per passar a l'oratòria pública. El 355 aC va fer un discurs contra Leptines i Androtion i el 353 aC en va fer un altre contra Timòcrates. El 354 aC fou confirmat com a *Βουλευτής*, i el 353 aC com a *architeoros*, dignitats ambdues protocol·làries.

El 354 aC es va pronunciar contra l'expedició a Eubea (sense èxit) i contra la guerra amb Pèrsia (discurs anomenat *περι συμμορών*) i el 353 aC va parlar en favor de Megalòpolis (*ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν*) i contra la demanda d'Esparta d'ocupar aquesta ciutat.

La seva primera filípica (Filípiques, com es van anomenar els seus discursos contra Filip II de Macedònia) correspon al 352 aC. En favor d'Olint va escriure tres discursos, (les Olíntiaques 350-349 aC) però finalment la ciutat fou conquerida pels macedonis el 349 aC. En la pau anomenada de Filòcrates amb Filip II, que va seguir, la posició de Demòstenes no es prou clara i els historiadors no s'han posat d'acord.

La segona filípica (345 aC o 344 aC) anava dirigida contra les falsedats d'aquesta pau. El 343 aC va fer el discurs sobre l'illa d'Halonnesos o Alónnisos (Sobre l'Halonnes, *Περὶ Ἀλονήδων*) i dues filípiques més als dos anys següents.

El 339 aC Filip fou nomenat comandant de l'exèrcit de l'amfíctonia a la Guerra Sagrada. L'oposició atenenca es va acabar a la batalla de Queronea (338 aC, pels grecs dia 7è de *Metagitnion*). Filip va oferir a Atenes una pau honorable.

Immediatament van seguir acusacions contra Demòstenes per part del partit favorable a Macedònia, encapçalats per Sòsicles, Diondes, Melante, Aristogitó i altres, i especialment Èsquines. Ctesifon va proposar honorar Demòstenes amb la corona daurada, però Èsquines s'hi va oposar, tot atacant Ctesifon quan en realitat blasmava Demòstenes. L'acusació contra ell es va demorar fins al 330 aC. En aquest any en el judici, va fer el discurs *περι στεφάνου*. Èsquines no va aconseguir prou suport i va haver de partir cap a l'exili.

A la revolta de Tebes contra Alexandre el Gran, Demòstenes va ser partidari de l'ajut als tebans, però la destrucció de Tebes va posar fi al conflicte (335 aC). Demades fou enviat com ambaixador al rei, que va exigir l'entrega dels líders del partit democràtic entre els quals Demòstenes, demanda que finalment va retirar.

El rei se'n va anar a Àsia i la tranquil·litat va tornar a Atenes, fins que Hèrpal (*Harpalos*), al que Alexandre va deixar a Babilònia quan se'n va anar cap a l'est, va agafar el tresor, va sortir de Babilònia, i es va presentar a Grècia amb sis mil mercenaris arribant a Atenes el 325 aC; va comprar la protecció de la ciutat a canvi de repartir or entre els principals oradors. Això fou mal vist pel partit favorable a Macedònia i Antípater, regent de Macedònia, va exigir l'entrega d'Hèrpal (*Harpalos*) i jutjar els que havien rebut suborns; entre els sospitosos hi havia Demòstenes.

No és segur si Demòstenes era culpable o no (la crítica moderna el considera innocent) però fou jutjat. Es va defensar en el discurs *περι τοῦ χρυσιου*, però fou declarat culpable i empresonat; es va escapar amb la complicitat dels mateixos magistrats atenencs i va fugir a la Trozene i a Egina.

El 323 aC Alexandre va morir i a proposta de Demò de Peània es va cridar Demòstenes de l'exili. Es va enviar a un tirrem a recollir-lo i va entrar a Atenes en triomf. Els grecs van destruir l'exèrcit de Leonat que venia en ajut d'Antípater, però van perdre la Batalla de Cranó o *Cranon* (322 aC).

Les negociacions de pau que van seguir es van fer per separat i Atenes es va quedar sola. Antípater i Cràter van anar cap a Atenes i Demòstenes i els seus partidaris van haver de fugir. A proposta de Demades el van sentenciar a mort en absència. Demòstenes es va refugiar a Calàuria al temple de Posidó; allí fou perseguit per Àrquies que el va trobar i el convidar a presentar-se davant Antípater; Demòstenes per no caure a les seves mans es va suïcidar (10 de *Pyanepsion* del 322 aC).

Sembla que va escriure 65 discursos, dels quals se n'han conservat 60 o 61. Es conserven 56 *exordia* o discursos públics i sis cartes amb el seu nom, l'autenticitat de les quals és, però, dubtosa.

Els seus discursos polítics principals són les 4 Filípiques, 3 Olinthiaques i el Discurs de la pau, a part de munió de discursos privats i d'altres de perduts.

Marc Tul·li Ciceró

Marc Tul·li Ciceró (Arpí, 106 aC–Formia, 43 aC) va ser un polític, filòsof, escriptor i orador de l'antiga Roma.

Va néixer dins d'una família de classe eqüestre. El seu avi fou un ciutadà romà destacat i el seu pare, J.C. Marc Tul·li Ciceró, va ser qui l'instruí en lleis. Aquest, a més, li deixà una gran fortuna en morir que li va permetre viure sense estreteses.

Coneixem la seva vida gràcies a la biografia que d'ell va escriure Plutarc, a les seves abundants epístoles -que encara es conserven- i al zel dels humanistes del s.XV i XVI que varen copiar els rars manuscrits dels seus discursos i obres.

El malnom "Ciceró" deriva de *cicer* (cigró), i podria tenir el seu origen en una berruga semblant a un cigró que tenia al nas o bé que la seva família es dedicava al cultiu dels cigrons.

Va rebre una excel·lent educació i, després d'una breu carrera militar i tres anys d'experiència com a advocat en causes privades, viatjà a Grècia i a Àsia per a continuar els seus estudis. Va tenir un gran nombre de mestres que feren que posteriorment apliqués diferents concepcions als problemes filosòfics. Els seus plantejaments relatius a la moral eren propers a l'estoïcisme, mentre que en gnoseologia defensava un escepticisme moderat. Totes aquestes influències i lectures acabaran en l'eclecticisme i en ell se sintetitzarà la tradició grega reescrivint-la en llatí.

Als 60 anys es va tornar a casar amb Publília. Va tornar a Roma l'any 77 aC i va fer carrera política fins que al 74 aC fou elegit senador. Va continuar exercint d'advocat i més tard, al 64 aC, fou elegit cònsol. Militava en el partit aristocràtic popular i per això s'enfrontà als seguidors del partit popular. Durant el seu consolat va denunciar i va eliminar una conjura de conspiració per part dels aristòcrates que pretenien posar fi a la República, Luci Sergi Catilina, contra qui va compondre les seves famoses Catilinàries. Els enemics de Ciceró van aconseguir que el tribunal de la plebs carregués contra ell amb una llei per assassinar ciutadans romans i va haver d'exiliar-se al 58 aC. Després d'un any emigrat a Macedònia i que li confiscuessin els béns, Pompeu el perdonà i va poder tornar sense cap mena de poder.

L'any 51 aC acceptà el càrrec de procònsol de la província romana de Cilícia, però tornà a Roma al cap d'un any. Donà el seu suport a Pompeu contra Cèsar durant la guerra civil, perquè li semblava més republicà. Tot i això, en guanyar Cèsar l'any 48 aC va comprendre que l'oposició era inútil i des d'aquell moment es dedicà plenament a escriure, declinant tota activitat política. Cèsar li perdonà la vida pel seu prestigi com a escriptor, pensador i orador.

Finalment, quan Cèsar fou assassinat al 44 aC Ciceró tornà a la política i s'oposà amb totes les seves forces a Marc Antoni, deixeble de Cèsar, tot escrivint contra ell les famoses Filípiques i fins i tot establint amistat amb el fill adoptiu de Cèsar, Octavi August (que, en realitat, n'era nebot). No va donar resultat i l'any 43 aC fou assassinat pels partidaris de Marc Antoni, que li van tallar el cap i les mans, que foren empalades a la tribuna d'oradors del fòrum de Roma.

D'entre les seves múltiples obres, les més conegudes són els 16 llibres de les *Epistulae ad familiares*, que s'agrupen per destinataris; *De inventione*; *De oratore* (sobre la formació de l'orador); *Orator* (retrat de l'orador ideal); *Brutus*, història de l'eloqüència grega i romana; *De optimo genere oratorum*, que versa sobre el millor tipus d'eloqüència; *Partitiones oratoriae* refereix a les divisions dels discursos; *Topica*, sobre els llocs habituals dels discursos; Discursos judicials de defensa; Discurs judicial d'acusació; *De republica*, que proposa com a millor sistema polític el resultat de la fusió de la monarquia, l'oligarquia i la democràcia; *De legibus*, sobre el dret natural, les lleies sagrades i l'ordre estatal, així com sobre les funcions pròpies dels magistrats; *Consolatio* de la mort de la seva filla Tullia, on defensa la immortalitat de l'ànima; *De finibus bonorum et malorum* (Sobre el bé i el mal, contraposició de les teories epicúries, estoiques, platòniques i peripatètiques); *De officiis* (Sobre els deures; potser l'obra mestra de Ciceró. L'últim dels seus tres llibres és el més personal, escrit parcialment sota la seva indisposició contra la tirania de Marc Antoni); *Cato Maior De senectute* (Sobre la vellesa); *Laelius De amicitia* (Sobre l'amistat); Sobre la República; Sobre les lleis; i, sobretot, les seves Catilinàries i Filípiques.

Gòrgies de Leontins

Gòrgies de Leontins (Gorgias, Γοργίας) fou un orador i filòsof grec. Nasqué a Leontins (Sicília) cap a l'any 485 aC (era més gran d'edat que l'orador Antífon o Antifó que va néixer vers 480 aC o 479 aC). Se li atribueix una vida de més de 100 anys i hauria

mort una mica després de Sòcrates. Fou germà del metge Heròdic, que va gaudir també de certa fama. Va tenir suposadament alguns enfrontaments personals amb Plató.

L'any 427 aC fou enviat a Atenes perquè sol·licités ajut en la guerra de Leontins contra Siracusa. Tant a Atenes com a altres ciutats gregues tingué gran influència pel seu saber i les seves qualitats oratòries. Va tornar a Leontins i després altre cop a Grècia on va viure els seus darrers anys a Atenes i a Larissa de Tessàlia.

Tingué relació amb Empèdocles, amb qui les seves ensenyances assoliren una ressonància extraordinària. Influí en Sòcrates quant a la seva forma de parlar i expressar-se. Nega qualsevol tipus de veritat objectiva i a més les normes morals que són diferents en cada poble i que canvien. El seu escepticisme va més enllà que el de Protàgores.

Ell destacà a causa d'aquest tema, la importància de la paraula i de l'art de la retòrica, que ensenya a manejar-la. Segons Gòrgies la paraula és l'única capacitat de transformar la realitat. Car és ella la que la inventa, la modifica i la comunica.

El propòsit de les seves argumentacions és mostrar el caràcter d'aparences de la realitat, i la naturalista empírica o sensista del coneixement. A través d'un seguit de dilemes va mostrant com rebutja les posicions de l'oponent.

Educat a l'escola d'Elea (Parmènides) sembla que defensava tres tesis: a) No existeix res; b) Si existís alguna cosa, no es podria conèixer; c) Si existís alguna cosa i es pogués conèixer, no es podria comunicar. Per ell, "*la veritat és la capacitat de persuadir amb la paraula*".

Tot i que potser Gòrgies es desinteressà bastant per la política (teòrica i pràctica), és indubtable que les tesis d'aquest sofista influïren sobre el pensament polític de personatges com Alcides, Cal·icles, Polos i Aspàsia de Milet.

En tot cas, és un fet històric que Gòrgies escriví un discurs oratori que un cop pronunciat (potser per ell mateix) davant l'assemblea d'Atenes, convencé a la capital grega per a fer, amb èxit, la guerra contra Siracusa (en defensa de la ciutat de Leontins). L'èxit d'aquesta empresa bèlica féu augmentar notablement la fama de Gòrgies com a orador davant dels atenesos.

Va escriure "*Sobre la natura*" obra també coneguda com "*Sobre el que és i el que no és*", vers el 444 aC.

Protàgores d'Abdera

Protàgores d'Abdera (Πρωταγόρας en grec, vora el 486 aC-411 aC) fou un filòsof presocràtic de l'antiga Grècia, nadiu d'Abdera segons diversos testimonis (només Èupolis l'anomena nadiu de Tios). Era fill d'Artemó o de Meandre.

Partint d'Heràclit, pensa que tot està regit per una influència permanent de partícules i que el moviment no és possible sense l'existència de contraris. És per això que veu l'oposició i la contradicció com els veritables principis de la realitat, de manera que l'ésser efectivament real és aquell que es manifesta pels nostres sentits. És molt probable que, en aquest punt de la seva doctrina, Protàgores utilitzés arguments de Demòcrit i Heràclit, dels quals era deixeble o coneixedor de llurs doctrines.

Se li atribueix una cèlebre paradoxa, que ben bé podria il·lustrar la tesi contemporània segons la qual alguns problemes són indecidibles. Es pot interpretar, però, que aquest coneixement és més escepticisme i relativisme que no pas nihilisme. En tot cas, Protàgores, mantenint el seu relativisme, afirma que la virtut es pot aconseguir si es tenen els adequats coneixements de diferents tipus: enciclopèdics, retòrics, filosòfics, ontològics, etcètera (al contrari de Gòrgies, qui afirma que la retòrica i la saviesa en general no estan per aconseguir la virtut sinó com a arma per aconseguir "qualsevol meta", sense especificar molt clarament si una utilització per a una mala finalitat es pot permetre, o no, a l'entès en retòrica i art del llenguatge). Aquest escepticisme en relació al

coneixement humà el concreta en la frase: “*L’home és la mesura de totes les coses*”. Aquesta frase, però, és un relativisme menys extrem que el de Gòrgies de Leontins, car Protàgores afirma clarament com la virtut es pot assolir i la retòrica és un mitjà no per a negar-la sinó més aviat per a expressar-la. Protàgores és conegut per haver fet, contemporàniament amb Sòcrates, una crítica de la religió grega d'Homer. En el seu llibre “*Sobre els déus*” afirma textualment: “*Quan als déus, jo no puc dir si existeixen o no, ni tampoc quina pugui ésser la seva forma, car hi ha molts impediments per a poder-ho saber amb seguretat: l’obscuritat de l’assumpte i la brevetat de la vida humana*”. Aquesta postura agnòstica li feu ésser condemnat per la justícia d’Athenes. Segons una versió, fou condemnat al desterrament i acceptà la condemna, tot i que, mentre marxava exiliat d’Athenes cap a Siracusa, morí accidentalment en un naufragi.

Sobre la postura ontològica (o sigui, de l’ésser) de Protàgores, no se’n tenen gaires exemples. Sembla que Protàgores admet l’existència de l’ésser, però, a diferència de Parmènides, nega tant la unitat com la immutabilitat; en contra, afirma tant la pluralitat de formes de l’ésser com el canvi (i moviment) d’aquest. Indubtablement, l’ontologia de Protàgores, pel poc que se’n sap, és molt semblant al panta rei (πάντα ἔει) d’Heràclit i de Demòcrit (de fet, és molt probable que conegués les teories d’ambdós filòsofs, i fins i tot que en fes una defensa implícita de les teories d’ambdós presocràtics en les seves obres).

Hi ha qui diu que Protàgores fou mestre i instructor de Sòcrates, almenys durant un curt temps. En tot cas, és indubtable que, almenys fins a cert punt, Plató i Aristòtil conegueren i discutiren (sovint amb un radical desacord) les obres filosòfiques del savi d’Abdera. De fet, si Plató i Aristòtil haguessin ignorat en comptes de discutir les teories de Protàgores, avui en dia, esperablement, Protàgores seria molt menys conegut fins i tot del poc coneixement que se’n té actualment. Antímeros s’esmenta com un dels seus deixebles. Evatle (*Evathlus*; Εὐθαλός) fou un jove noble atenenc que es va posar sota tutela de Protàgores amb el propòsit d’aprendre oratòria a canvi d’una forta suma de diners (mil denaris segons Quintilià). Evatle volgué evitar pagar la suma convinguda aduint que aquesta estava subordinada a guanyar el seu primer judici. No obstant, Protàgores ni s’immutà i li digué que el duria als tribunals acte seguit. Si Protàgores guanyava el judici rebria la suma convinguda i si guanyava Evatle aquest li hauria de pagar els honoraris convinguts. Aule Gel·li diu que va evitar pagar la meitat de la quantitat promesa, mostrant ser un bon estudiant en oratòria i llest en economia, tot i que era ric.

La principal font d’informació sobre Protàgores i en certs sentits l’única font principal és el diàleg Protàgores de Plató, en el qual Plató (des de sempre antagonista dels sofistes) expressa, per bé que a la seva manera, algunes de les principals idees de Protàgores i la seva visió de la sofística.

Entre les seves obres destaquen Αλήθεια (La veritat), i Περί Θεῶν (Sobre els déus).

ESPAIS CULTURALS A SANT CUGAT DEL VALLÈS

(Font: <http://www.santcugat.cat>, etc.)

MUSEUS

Museu de Sant Cugat

Pl. de l'Om, 1 – Tel. 936 759 951

museu@santcugat.cat

<http://www.museu.santcugat.cat>

Promou la recerca, la conservació i la difusió del patrimoni històric, artístic i cultural de Sant Cugat. El Museu consta de diverses seus. La seva seu central acull una exposició permanent sobre l'evolució arquitectònica de l'abadia i la vida de la seva comunitat benedictina. A part, hi ha una sala d'exposicions temporals i s'hi organitzen visites guiades.

Museu de Sant Cugat - Casa Aymat

C. de Villa, 68 – Tel. 936 759 951

Horaris: Dt-ds, 10h-13h30 i 15h-19h (fins a les 20h, d'1.06 a 30.09). Dg i festes, 10h-14h30. L'accés és fins a un quart abans de l'hora de tancament.

D'ALTRES ESPAIS CULTURALS

Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC)

C. d'Arnau Cadell, 30 - 08197 Valldoreix

Tel. 935 902 970; Fax: 935 902 971

crbmc.cultura@gencat.cat

<http://centrederestauracio.gencat.cat>

Organisme responsable de la conservació–restauració del patrimoni cultural moble català. Intervé materials arqueològics, pintura mural, escultura en pedra, escultura i pintura sobre fusta i pintura sobre tela. Posa a la disposició d'institucions i professionals els seus serveis de fotografia, radiografia, laboratori d'anàlisis fisicoquímiques, biblioteca, hemeroteca i videoteca. Organitza cursos, conferències i seminaris sobre temes de conservació–restauració, i acull becaris i estudiants en pràctiques.

Arxiu Nacional de Catalunya (ANC)

C. de Jaume I, 33-51 – Tel. 935 897 788; Fax 935 898 035

anc.cultura@gencat.cat – <http://anc.gencat.cat>

És la institució cabdal del país que s'encarrega d'aplegar, conservar i difondre el patrimoni documental de Catalunya. Creat per Decret de la Generalitat de Catalunya el 28.11.80, l'ANC és l'arxiu general de l'administració catalana i l'arxiu històric nacional.

La seva missió és aplegar, conservar i comunicar a la societat el patrimoni documental català, preservant la documentació de l'Administració de la Generalitat i tota aquella que, provinent de fons documentals privats concernents a Catalunya, sigui de rellevància especial.

Té el doble caràcter d'arxiu general de l'Administració autonòmica i d'arxiu històric de Catalunya.

Com a arxiu general de l'Administració, ingressa, recupera i gestiona la documentació generada per l'acció política i administrativa dels departaments, organismes i empreses de la Generalitat de Catalunya.

En la seva condició d'arxiu històric, recupera tota aquella altra documentació que, d'acord amb la legislació, té una especial rellevància per al coneixement de la nostra història nacional.

Horaris: DI-dj, 8h-18h30. Dv, 8h-16h. Ds, 9h-14h. Mes d'agost:
DI-dj, 8h-15h.

Casa de Cultura – C. de Castellví, s.n.

Tel. 935 891 382

<http://casadecultura.santcugat.cat>

Escola d'Art i Disseny de Sant Cugat – Av. de Gràcia, 50

Tel. 936 741 310; Fax: 935 896 300

info@escoladart.com – www.escoladart.com

FIRART (Associació d'Art) – Casa de Cultura – C. de Castellví, s.n.

Tel. 655·305 482

secretaria@firart.cat – www.firart.cat

GALERIES D'ART

Canals - Galeria d'Art

C. de la Creu, 16 - Tel. 936 754 902

infogaleria@canals-art.com – www.canals-art.com

Espai Lluís Ribas - Wally Findlay Galleries

C. de Gorina, 13 - Tel. 935 895 776

La Galeria

C. de Sant Jordi, 14 - Tel. 936 750 498

info@batlleargimon.com

OdóArt - EsadeCreapolis

Av. de la Torre Blanca, 57 - Tel. 647 919 212

info@odoart.cat

Pou d'Art Galeria - Taller

C. de Balmes, 35 - Tel. 935 906 086; Fax: 935 897 159

info@poudart.com

Sala Ferran Martí

C. de Gorina, 8 - Tel. 936 747 670

Sala Rusiñol - N. Vallès

C. de Santiago Rusiñol, 52 - Tel. 936 754 751

info@salarusinyol.net